

Josip Weissgerber

HUMANIZACIJA DRUŠTVA PO OBITELJI

(Uvod u temu VII. obiteljske ljetne škole¹)

Ne govorimo, premda bismo mogli, o utjecaju čovjeka na prirodu. Čovjek je ujedno najopasnija ekološka zvjerka: najviše pravi smeća i rastače sastojke prirode u otrove i atomske procese, a s druge strane kao tehničar kombinira svjesno vrste bilja i životinja, uzgaja i dresira životinje sebi u službu i tamani štetočine. Stvara svoju smislenu tehniku, humanizirani svijet građevina i strojeva. »Rastite i množite se i napunite zemlju i podložite je sebi!« (Post 1,28)

Ne govorimo ni o humanizaciji čitavog svemira, kojoj se veseli sv. Pavao: »Jer cjelokupno stvorenje ustrajno očekuje ovo objavljenje sinova Božjih — stvorenje, naime, bijaše podvrgnuto ispraznosti, ne svojevolarno, nego od Onoga koji ga podvrgnu, — u nadi da će se i samo stvorenje osloboditi ropstva raspadljivosti da sudjeluje u slobodi slave djece Božje. Uistinu znamo da sve stvorenje zajedno uzdiše i da se sva skupa nalaze u porođajnim mukama sve dosad. No ne samo stvorenja već i mi, koji imamo prve plodove Duha, sami u sebi uzdišemo ustrajno očekujući posinjenje i otkupljenje našeg tijela« (Rim 8,19—23).

Govorimo u ovoj VII. obiteljskoj ljetnoj školi samo o humanizaciji ljudskog društva, i to putem obitelji. Pa zar čovjek, zar ljudsko društvo nije već samo po sebi »ljudsko«, tj. humano? Da, latinski izraz »human« dobio je ameliorizirano (poboljšano), idealizirano značenje. Hrvatski izrazi »čovječan« i »uljudba« nisu tako snažno poboljšani i idealizirani kao latinski izraz »human«- To je poboljšanje pojma izvela Crkva, usvojivši za svoju službu latinski jezik. Crkva neprestano gleda u čovjeka budućno-

¹Sedraa obiteljska ljetna škola održana je u Zagrebu u Sjemeništu »Augustin Bea«, Fratrovac 38, od 23. do 27. kolovoza 1978.

sti, dovršenog, uspjelog čovjeka, i to kroz Krista Gospodina koji je »oblik budućeg čovjeka« (Rim 5,14). Ona ujedno ne gleda na čovjeka kao na izolirano biće, nego na čitavo čovječanstvo kao zajednicu, kao na kraljevstvo Božje, Božji puk. Crkvu i milosno Tijelo Kristovo.

U središtu Božjeg postupka s nama stoji obitelj, njegovo djelo. »Što je Bog sastavio, čovjek neka ne rastavlja« (Mt 19,6; Mk 10,9). Osnovno nam je pitanje, o kojem ćemo svi zajednički razmišljati, što je to u obitelji i u obiteljskom duhu tako božansko i dragocjeno da se po obitelji zbiva najvažnija preobrazba i priprava budućeg čovjeka i budućeg uspjelog čovječanstva, tj. humaniziranog čovjeka kako ga je Bog zamislio. Zašto je brak »veliki misterij«, tj. sakrament koji, prema sv. Pavlu, znači i pripravlja, po ljubavi muža i žene, sjedinjenje Krista i Crkve? (Ef 5, 32)

Iz tih naših razgovora proizaći će, nadamo se, neobično praktična i za nas sudbonosna pitanja:

1. Kakva treba da bude naša obitelj da bi izvršila tu velebnu zadaću što ju je Bog namijenio obitelji? Što je u njoj tako dragocjeno da isijava Božje namjere za čitavo ljudsko društvo?

2. Zašto je Bog sebe nazvao ocem, a govori o sebi i kao o majci? Zašto se Krist nazvao zaručnikom? Zašto se i vladari i kraljice rado nazivaju očima i majkama, a u Crkvi je glava Sveti Otac, biskupi i svećenici nazivaju se »očima«, »patrima«, dok se vrhovne poglavarice nazivaju »časnim majkama«?

Ove je godine 500-godišnjica smrti bosanske kraljice Katarine, koja je morala pobjeći iz Kraljeve Sutjeske i u Rimu je Papi predala bosansko kraljevstvo. Franjevački je samostani u Bosni štuju kao blaženicu. Nedavno smo proslavili tisućgodišnjicu kraljice Jelene, koja bi po svoj prilici, da smo imali sretniju povijest, možda bila isto tako uzdignuta na čast oltara. Sve velike »majke naroda«.

Zašto redovničke zajednice žele da im uprava bude »očinska« i »majčinska«, a u čitavoj zajednici da cvate »bratska« i »sestrinska« ljubav? Zar nisu mogli naći nijednu ljepšu riječ? Zašto apostoli prve vjernike mlade Crkve ne nazivaju ni drugovima, ni partnerima, ni suradnicima, nego braćom i sestrama ili čak »sinovima«? Filioli — govori sv. Ivan apostol.

Obiteljska je dinamika utkana u sve nas neizbrisivo, u svaku žilicu našeg bića. A izveo ju je sam Bog.

Pogledajmo program VII. obiteljske ljetne škole!

Humanizacija se vrši po ljubavi — *amorizacijom* —, i to ljubavlju koja teži u beskraj, prema Bogu, prema *Bogu sviju obitelji*. Ljubav *treht*, da progrije iz obitelji ljudsko društvo: *ljubav ili socijalna pravda*? Uspostavljaju li naši karitativni radnici, naši misionari samo pravdu? Što svima njima nadahnjuje obiteljska ljubav? Može li pastoralni rad mimoići obitelj? Kroz četiri večeri otac će Kušan izvesti neke vrste vježbi o *Obi-*

telji u župskoj zajednici. Toj ulozi obitelji suprotstavlja se današnja *industrijalizirana, neohiteljska, nehumana, neamorizirana stvarnost*. Pred njom treba spašavati bračnu vjernost i živote djece. Nehumanost prijeti i samoj obitelji da u njoj utrne Božja toplina. I sama se obitelj na **tom** hladnom vjetru može dehumanizirati i poprimiti crte egoističkog dehumaniziranog svijeta.

U ovoj školi nema učenika i učitelja. Svi smo i učenici i učitelji- Mi razgovaramo i učimo jedni od drugih. Otvorimo svoja srca i u pravom obiteljskom duhu podijelimo svjetlo **što će ga Bog u srcima zapaliti!** Do podne će biti samo jedno predavanje o glavnoj temi dana. Nakon toga razgovarat ćemo svi jednaki oko okruglih stolova u grupama s najviše 12 članova kao apostolski zbor. Više ćemo nastojati da dajemo, pa se nećemo otimati za grupe u kojoj je netko glasovit. Po načelima dinamike grupe birat ćemo i rado ćemo preuzimati tri službe, tri usluge drugima:

Animatori će podržavati sudjelovanje svih, pozivat će u razgovor povučenije, na fin će način zaustavljati one previše razgovorljive, pa i sami će nastojati da njihovi interventi ne premaše 20%/0.

Promatrači ili promatračice bilježit će crtom uz svako ime, i uz svoje, svako sudjelovanje i tako nam dati izvještaj kako je grupa djelovala: Koliko nas je sudjelovalo? Koji je srednji broj intervenata? Koliko je tko najviše i koliko najmanje sudjelovao?

A tajnici ili tajnice zabilježit će spoznaje, prijedloge i pitanja. Što je sazrelo u svakoj grupi?

U »plenumu« u li sati svi ćemo saznati — iz izvještaja promatrača i tajnika — do čega su došle pojedine grupe.

Pa i po podne, poslije svakog će predavanja biti razgovor usmeno i *preko listića*, da i oni povučeniiji, a ponekad i pametniji, mogu doći **do** riječi.

Osovina i središte studija Božjih nakana preko obitelji bit će molitva i koncelebrirana Euharistijska žrtva u sredini dana. Otac biskup, msgr. Pavao Zanić, predsjednik Komisije za obitelj pri BKJ, među nama je i on će nam tumačiti Božje poruke. No i mi ćemo u molitvi Božjeg naroda i u »sudioničkoj homiliji« pokušati izraziti što nam Duh Božji nadahne o humanizaciji društva preko obitelji-

Pozdravljamo sve sudionike: majke i očeve, svećenike, časne sestre, mlade, koji se spremaju na brak, i svu našu dragu djecu! Ove godine pojavit će se mnogi sasvim novi predavači, pa ćemo svakoga od njih predstaviti prije njegova nastupa.

Svi smo skroz-naskroz obiteljski izatkani, svi treba da živimo obiteljskim duhom, kroz koji nas grije Božja toplina. Zato smo svi vrlo dobro došli na ovu VII. obiteljsku ljetnu školu.